

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 29. PAZDZIERNIKA ROKU 1799. we W T O R E K.

z Wiednia dnia 19. Października.

Gazeta Dworska donosi co następuje. Według raportu Arcy-Xiążęcia Karola pod dniem 8. z *Donaueschingen*, nieprzyjaciół na dniu 4. w kilku miejscach *Ren* przeszedł, i uderzył na pikiety, ulanów z forpoczty Xiążęcia *Schwarzenberg* pod *Sandhoffen*, z obu stron po kilku jeńców zachwycono. Nieprzyjaciół jednak wkrótce się nazad cofnął. Pod *Selz* nieprzyjaciółowi przejsie przez *Ren* nie udało się.— W tymże samym czasie od strony *Kehl* Generał *Meerfeld* z znaczną siłą był atakowany, lecz odparł nieprzyjaciela aż pod szaniec *Kehl*. Na dniu 6. nieprzyjaciół czynił rozpoznawanie szaniec mostowego pod *Biffingen* i pozycyi Generała *Korsakow*. Na dniu 7. Generał ten, uderzył sam na nieprzyjaciela, i z wielką stratą odparł go aż do wzgórków *Trullikon*, gdy jednak potem nieprzyjaciół siły swoje ze wszystkich stron ściągnął, przeto Generał *Korsakow* musiał znowu wrocić się do dawnej swojej pozycyi. Nieprzyjaciół uderzył potem z największą natarczywością po dwarazy na szaniec mostowy, lecz atak jego za każdym razem był odparty, a nieprzyjaciół został zapędzony aż do *Trullikon* z stratą 1500. ludzi, wielu niewolników i 1. aubicy.

Generał *Melas* donosi, iż nieprzyjaciół na dniu 9. z rana w okolicy *Coni* atakował nagle forpoczty w rozmaitych punktach, i oba stanowiska *Margarita* i *Busca* opanował. Gdy jednak potem 5 bataliony grenadyerów wraz z regimenterem dragonii *Lobkowitza* przyszły na pomoc Generałowi *Gettersheim*, nieprzyjaciół został wszędzie odparty, a wojska odzyskawszy stanowiska swoje, postawiły się w takiej pozycyi, iż nieprzyjaciółowi gdyby chciał jeszcze atakować, wszędzie odpor silny dany być może. Tym czasem nieprzyjaciół opuścił stanowisko *Col de la Rouffe*, które przez wojska nasze zajęte zostało, a patrole nasze zachodzą aż na górę, dla rozpoznawania poruszeń nieprzyjaciela.

(O korpusie F. M. *Suwarow*, gazeta dzisiejsza Dworska nic nie donosi.)

z Hagi dnia 15. Października.

Ostatni raport urzędowy Generała *Brune* pod dniem 11 tu ogłoszony jest w treści następującej. „W głównej kwaterze w *Alkmar* dnia 11 Października. Nieprzyjaciół coraz bardziej a bardziej jest ściśnionym. Wypędzonym on został z wsiów *Haaren*, *Carsspel*, *Dirkshorn*. i *Winkel* teraz przez wojska nasze zajętych, tak dalece, iż wszystkie korpusy nieprzyjacielskie od strony *Medemblik* stojące, byłyby odciętymi, gdyby im jeszcze retyrada przez *Sudersée* nie pozostała. Przybył już nawet raport do głównej kwatery, o opuszczeniu przez nieprzyjaciela miasta *Medemblik*, który przed odcieciem ztamtąd wszystkie magazyny nasze zniszczył. Uważamy także, iż znaki do buntów pobudzające już zupełnie zniknęły, gdyż wszędzie pozdeymowano chorągwie *Oranij*, w tych nawet wsiach, które za liniami wojsk *Francuzkich* i *Batawskich* leżą. Liczba nieprzyjaciół w dwóch ostatnich dniach w niewolę zajętych jest znaczna, gdyż przyprowadzają codziennie jeszcze rozmaitych żołnierzy, którzy się w lasach poukrywali. Liczba niewolników od ostatniej retyrady nieprzyjaciela, tudzież zostawionych na placu bitwy rannych wynosi przeszło 1400. ludzi.

Wiadomości, które odbieramy od armij, powracają nam radość i nadzieję. Lubo raport urzędowy Generała *Brune* dnia onegdajszego przysłany tylko do dnia 10. dochodzi, i szczególnie o zaczętym cofaniu się armii *Angielsko-Rosyjskiej* donosi, późniejsze atoli listy dosyć są autentyczne dla zupełnego tej retyrady potwierdzenia, i zapewnienia już o niektórych onej wypadkach: W czasie gdy prawe skrzydło armij nieprzyjacielskiej opuszczało stronę morza od pułnocy wraz z dystryktem *Alkmaar*, frzodek i lewe skrzydło także się oddalało. Prawe skrzydło cofnęło się w dobrym porządku do *Krabendam* i *Schagen*, dla wkroczenia do *Zyp*, a frzodek i lewe skrzydło w tymże czasie uftąpiły z miast *Hoorn*, *Enkhuisen*, i *Medemblick*, dla cofania się wzdłuż brzegów pułnocnych odnogi *Zuidersée*, i dostania się razem do dystryktu *Zyp* najbliższego portów *Helders* i *Texel*, a stanowisko tej armii jest w tym momencie prawie toż samo, jakie było aż do bitwy pod *Bergen* dnia 17. Września.

Z naszej strony armia *Francuzko-Batawska* nieostawała bezczynną, i harcowała nieustannie nieprzyjaciół dla zajęcia również swoich dawnych stanowisk i zabierania dosyć znacznej liczby jeńców. Według raportu Generała *Brune*, liczba ich od dnia 8. do 10. wynosi 1400. ludzi. *Anglicy* i *Moskale* w swoim cofaniu zapalili kilka wsiów między *Alkmar* i *Zyp*; lecz znaczniejsza szkoda, którą po prawej stronie sprawili jest ta, iż spalili niezmierne i kosztowne magazyny kompanii *Indyjskiej* i admiralicy w *Horn*, *Enkhuisen*, i *Medemblick*, a niszcząc ogniem to czego zabrać nie mogli, jako to warsztaty i okrętów kompanii, oszczędzali przynajmniej własności prywatnych. Wszystkie doniesienia zgadzają się w tym, iż od soboty czynione są przygotowania do wejscia na okręty, i że od tego dnia Xiążęta *York* i *Oranij* już się na nich znajdują.

Obywatel *Desforgues* i *Miot*, których mniemano być przeznaczonemi na zastąpienie tu ministra *Francuzkiego* Obywatela *Florent Guyot*, przybyli do armii w pułnocnej *Hollandyi*, gdzie iak mówią, mają sprawować urzędy kommissarzów Dyrektoryatu przy Generałe *Brune*.

Czego nieprzyjaciół z wielkich naszych magazynów w *Hoorn*, *Medemblik* &c. uprowadzić z sobą niemógł, to spalił.— Dwa bataliony *Francuzkie* z pod *Manheimu* przybyły do armij Generała *Brune* pomaszerowały.— Generał *Daendels* stanął pod *Winkel*, nasze lewe skrzydło jest pod *Petten*, frzodek przed *Schagen*, a prawe skrzydło przed *Kolhorn*. Nieprzyjaciół zaczął zalewać wodą *Schagerward*, lecz tamże zniszczony został. W *Groningen* i *Fryzlandyi* wszystko jest w spokojności. Do *Roterdamu* przybyło 1880. świeżego wojska *Francuzkiego*, z którego 900. w mieście pozostało, reszta odejdzie do armii naszej, która codziennie nowemi postakami *Francuzkiemi* jest wzmocniona.— Nasi zbrojni obywatele opanowali nazad *Lemmer*.

z *Amsterdamu* d. 12. Października.

Na dniu 10 armia nasza obiera wszystkie dawne swoje pozycye procz prawego skrzydła które się aż do *Winkel* rozciągnęło. G. *Daendels* zajął wczoraj wieś, w której jedno korpus nieprzyjacielskie znajdowało się, przeznaczone do załaniania retyrady. Przy tej oka-

zyi zajął 600 niewolnika.— G. *Don* przybył do kwatery G. *Daendels* w momencie kiedy atak na dniu 6 rozpoczął się. Xiąże *York* rozumiał, iż w dniu tym pobije lewe skrzydło *Francuzów*, i że przez to droga negocyacyj z *Hollandrami* otworzoną zostanie. G. *Brune* kazał zatrzymać G. *Don* iako jeńca wojennego, gdyż pomiędzy papierami jego znaleziona była Proklamacja do rządu *Batawskiego* z podpisem samego Xiążęcia *York*, wzywająca do negocyowania z samą *Anglią*.— Admirał *Duncan* przez dwa zbrojne statki wezwał flotyllę *Batawską* z *Surinam* do brzegów *Norwegij* przybyłą, aby się poddała Xiążęciu *Oranij*, lecz odebrał przeciwną odpowiedź od Kapitana *Lombard* flotyllą tą komenderującego.

Od granic *Hollenderskich* d. 15. Paździer:

Jak od strony pułnocnej *Hollandyi* boiaż nasza przez cofanie się nagle nieprzyjaciół zupełnie już uftaie, tak równie boiaż niebezpieczeństwa którym nas w pułudniowej *Hollandyi* flotta *Angielska* zagroziła, całkowicie teraz zniknęła. Rozumiano z początku, iż *Anglicy* dla tego tylko z pułnocnej *Hollandyi* cofali się, aby teatr wojny przenieśli do pułudniowej *Hollandyi*, lecz wiemy teraz, iż flotta *Angielska* od 60 żaglow, która była pod *Gorée* pokazała się, już ztamtąd odpłynęła, a officer z trębaczem wysłany, nie wzywał *Gorée* do poddania się, lecz przybył dla zabrania ztamtąd *Anglików*, którzy rozbieli z okrętem, tam się ratowali.— Prywatne wiadomości donoszą jeszcze, iż retyrada nieprzyjaciół nie w najpóźszym odbyła się porządku, gdyż zostawili znaczną liczbę jeńców, która po raporcie G. *Brune* dochodzi już do 2 tysięcy ludzi, znaleziono także na drodze wielką liczbę bagażów i żywności. Listy także z głównej kwatery zapewniają, iż nieprzyjaciół zatrudnia się szybko wsadzeniem wojska na okręty, i że mamy nadzieję po przypuszczeniu ataku do *Anglików* w *Zyp* się znajdujących, zająć w niewolę całą straż ich tylną, załanianą retyradę.— Ludzkość rozszerza teraz panowanie swoje we wszystkich świata częściach. Minister *Hiszpański* *Urquijo* zawarł traktat z Cesarzem *Marokańskim*, w którym osobliwsze artykuły są zamknięte. Cesarz *Marokański* życzy sobie w nich aby odtąd o niewolnikach nie było mowy. Niewolnicy chrześciance którzy do *Hiszpanij* uciekali, nie będą nazad wydawani. W przypadku wojny nastąpi zamiana jeńców.

Z *Yfcl* d. 11. Października

(Przez nadzwyczajną okazyję.)

Na dniu 12 w wieczor *Anglicy* z *Lemmer* już się na okręty wybrali.— W pułnocnej także *Hollandyi* pod *Petten* wladają na okręty.

z *Paryża* dnia 10. Października.

Dyrektoryat Wykonawczy przysłał Ciału Prawodawczemu następujące Poselstwo: Obywatele Reprezentanci. Ze wszystkich stron zwycięstwo powraca nazad pod chorągwie Rzpltey *Francuzkiej*.

W Egipcie *Buonaparte* zniszczył armią *Turecką*. Republikanie cudow męstwa dokazywali. Ośmnastcie tysięcy *Turków* którzy formowali armią nieprzyjacielską, wszyscy zabici lub do niewoli wzięci zostali.

W *Batawij* *Brune* pobit *Anglików* i *Moskalów*. Armia *Francuzka* okazała największe męstwo przeciwko nierównie ogromniejszemu

liczbą nieprzyjacielowi. Mnóstwo *Anglików* i *Moskalów* pobito, 1500. w niewolę zaięto, i 11. armat zabrano.

W *Helwecji* Republikańskie także nową okryli się chwałą. Depesza telegraficzna od Generała *Maseny* pod datą wczorayszą wyraża: *Pobitem całkowicie Suwarowa, armia jego jest w zupełnej rozszepce.* — Inna depesza telegraficzna odebrana tego poranku zawiera w sobie: *Armia Rosyjska utraciła 6. tysięcy ludzi, dwóch Generalów, i wielką liczbę sztandarów i armat. Suwarow schronił się do kraju Gryzonów, i u-myka w góry.*

Straty Rzpłtey w tych rozmaitych bitwach nie są znaczne przez liczbę, lecz przez zasługę i męstwo które zaszczyca wszystkich Republikańskow składających armie Francuzkie.

(Podpisano) *G. HIER* Prezydent.
LAGARDE Sekretarz.

Zamek w *Abukir* został także wzięty przez Generała *Buonaparte*. Oto jest rapport w tej mierze od tegoż wodza przyślany.

W głównej kwaterze w *Alexandryi* dnia 17 *Termidora* (4. Sierpnia.) — *Buonaparte* członek *Instytutu Narodowego* i *Generał en chef* do *Dyrektoryatu*.

„Obywatele *Dyrektorowie*. Na dniu 26 *Lipca* wzięliśmy zamek *Akukir* do poddania się. Syn *Baszy*, jego *Kiaha*, i wszyscy oficerowie chcieli kapitulować, lecz nie byli od żołnierzy *huchani*. Na dniu 27 *Lipca* szturm dalej posunięty został. Na dniu 28 wyłypaliśmy rozmaite baterie od prawej i lewej strony ciążniny. Rozmaite szalupy kanonierskie nieprzyjacielskie potopione zostały, a jedna fregata z masztów ogołocona. Na dniu 29 nieprzyjaciel cierpiąc niedostatek żywności, wysunął się do wsi blisko zamku przypierającej. *G. Lannes* pospieszył tam zaraz, lecz w nogę rannym został. Na miejsce jego *G. Menou* obiał komendę nad szturmem. Na dniu 30 *G. Davoust* opanował wszystkie we wsi domy, w których się nieprzyjacieli znajdowali, i z znaczną stratą wpędził go ztamtąd nazad do zamku. Aż do dnia 2 *Sierpnia*, mordercze nasze sypały rżęsiły ogień, który zamek w kupę popiołów zamienił. Nieprzyjaciel nie miał żadnej z eskadry komunikacji, ginął z samego prawie głodu i pragnienia, nie wchodził jednak w kapitulację, (nie znają bowiem ludzie ci umów tego rodzaju) lecz rzuciwszy o ziemie broń, przyszedł w kupach i rzucił się do nog zwycięzcom. Syn *Baszy*, jego *Kiaha* i 2 tysiące ludzi dostało nam się w niewolę. W zamku znaleziono 300 rannych i 1800 trupów. Kule nasze pojedynczo po 6 ludzi zabijały. W pierwszych 24 godzinach, po wyjściu z zamku garnizonu *Tureckiego* przeszło 400 niewolników umarło, gdyż po głodzie dorważyli się zagnę pokarmu i napoju, zanadto sobie w nich pozwolili. Ta przeto wyprawa kosztuje *Portę* 18 tysięcy ludzi, i wielką liczbę armat. W przeciągu dni 14 przez które wyprawa ta trwała, byłem bardzo kontent z skłonności umysłów mieszkańców *Egiptu*. Zadnego nie było człowieka któryby okazał jaką niepokojność, i zwyczajny tor życia nie był w niczym naruszony. Pozdrowienie i uszanowanie.

(Podpisano) *Buonaparte*.

Do *Marsylii* miały przybyć na statku awizowym nowe z *Egiptu* depesze. — Wyszedł już teraz na widok publiczny rapport o wyprawie do *Syryi* przez Generała *Berthier* ułożony. *Buonaparte* na tę wyprawę wziął tylko w sobę 12,945. ludzi, pomiędzy kotoremi 800. kawalerii i 1385. artyllerzystów znajdowało się, tudzież 88. wielbładow. Zamiarem jego było ukarać *Baszę Akry*, który przyjął do siebie z *Egiptu* *Ibrahima Beja*, a razem zniszczyć w *Syryi* wyprawę przeciw *Egiptowi* posłaną. *Berthier* pisze jeszcze: „Waleczność i stałość naszych męźnych wojowników zwiększają armię naszą. Spodziewamy się, iż Rząd armij tej z oka swego nie spuści.“ *Buonaparte* donosi, iż w *Akrze* zaraza morowa panowała. Pisał także list do *Merlina* sądząc go jeszcze być w *Dyre-*

ktoryacie, z zapewnieniem, iż mu przystawi nazad syna jego w zupełnym zdrowiu.

Oprocz listu Generała *Buonaparte* pod d. 17. *Maja*, Rząd ogłosił następujące depesze tego wodza, zawierające w sobie szczegóły obrotów wojennych w *Syryi*.

Armia *Wschodu*. — W obozie przed *Akrą* d. 21. *Floreal* (10. *Maja*). — *Buonaparte* *General kommanderujący do Dyrektoryatu Wykonawczego*.

„Obywatele *Dyrektorowie*. Doniosłem wam, iż *Achmet Dzezai Basza Akry*, *Trypolis* i *Damaszk*, mianowany został *Baszą Egiptu*, iż zgromadził korpus armij dosyć liczny, i wysłał swoją przednią straż do *Elarych* zagrażając reszcie *Egiptu* bliskim wtargnięciem; iż statki przewożące *Tureckie* zbierały się w porcie *Macri* gotując się na wiosnę przybyć do *Alexandryi*; iż po poruszeniach trwających w *Arabii*, należało się spodziewać iż liczba mieszkańców *Jambo*, która przeszła przez morze czerwone, jeszcze powiększoną zostanie. Widzieliście w ostatniej mojej depeszy z jaką bystrością armia przeszła stepy, zajęła *Elarych*, *Gazę*, *Jassę*, rozpedziła armię nieprzyjacielską, zdobyła jego magazyny, część wielbładow, juki i ekwipaże polowe. Zostawały jeszcze dwa miesiące przed zdatną do żeglugi porą; przedewszystkiem ściegać szczątki nieprzyjacielskiego wojska. i przez te dwa miesiące utrzymywać wojnę w środku *Syryi*. Pusciliśmy się w podróż do *Akry*.

Bitwa pod Kakun.

Dnia 25. *Ventose* (15. *Marca*) o 10. godzinie zrana postrzegliśmy za wioską *Kakun* armię nieprzyjacielską, która zajęła stanowisko przy naszym skrzydle. Lewe ich skrzydło złożone z mieszkańców *Naplouse* (dawnych *Samarytanów*) przytykało do nader spadzistego wzgorku; kawaleria uformowała się po prawej stronie. Generał *Kleber* udał się przeciwko kawalerii nieprzyjacielskiej; Generał *Lanne* uderzył na lewe skrzydło; *G. Murat* we środku stanął z kawalerią. *G. Lannes* rozpedził nieprzyjaciela, zabił mu wiele ludzi, i ścigał o dwie mile w góry. Generał *Kleber* po długim z ręcznej broni strzelaniu, rozproszył prawe skrzydło nieprzyjaciela, którzy uciekali ku *Akrze*.

Bitwa pod Kaifsa.

Dnia 27. (17. *Marca*) o osmej godzinie wieczorem opanowaliśmy *Kaifę*. Eskadra *Angielska* znajdowała się na stanowisku. Cztery sztuki ciężkiej artylleryi, które kazalem przywieść z *Alexandryi* na czterech przewożowych statkach zaięte zostały przez *Anglików* na wysokości *Kaifsa*. Wiele statków naładowanych bombami i żywnościami uniknąwszy rak nieprzyjacielskich, przybyło do *Kaifsa*. *Anglicy* chcieli je opanować, szef szwadronu *Lambert* odparł ich, zabił 100. ludzi, zabrał 30. niewolników, i zdobył jedną wielką szalupę z 36. funtową karonadą. Niemieliliśmy do osadzenia baterii przed *Akrą* iak tylko nasz ekwipaż polowy; strzelaliśmy do najsilniejszej wieży, podłożona mina nie udała się. Ob. *Mailly* z wyższego sztabu poszedłszy dla rozpoznania skutku miny, został zabitym. Zobaczycie w dzienniku oblężenia, iż dnia 6. 10. 18. i 26. *germinal* (26. 30. *Marca*, 7 i 15. *Kwietnia*) nieprzyjaciel czynił mocne wycieczki, w których z znaczną stratą był odpierany przez *G. Vial*; iż dnia 12. (1. *Kwietnia*) nasi minerowie wysadzili część fortyfikacji, lecz szczerba nie była dosyć znaczna. — Dnia 11. (31.) Generał *Murat* opanował *Saffet* (dawną *Betulię*) Mieszkańcy pokazują tam miejsce, w którym *Judyta* zabiła *Holofernesa*. Tegoż dnia Generał *Junot* zaiął *Nazareth*.

Bitwa pod Nazareth.

Tym czasem liczna armia wyruszyła z *Damaszku*; dnia 17. (6.) przeszła *Jordan*; dnia 19. (8.) przednią straż uciierała się przez cały dzień z Generałem *Junot*, który z 500. ludźmi od drugiej i 19. Pułbrygady rozpedził

ją, zabrał 5. chorągwi, i okrył pole trupami. Ta sławna bitwa czyni wiele honoru *Francuzom*.

Bitwa pod Kaną.

Dnia 20. (9.) Generał *Kleber* wyjechał z obozu pod *Akrą*; szedł przeciwko nieprzyjacielowi i napotkał go przy wsi *Kana*; stanął we dwóch czworogranach. Po trwającej przez znaczną część dnia kanonadzie, obiedwie strony do swoich obozów wrocily.

Bitwa na górze Tabor.

Dnia 22. *Germ*: (11. *Kwietnia*) nieprzyjaciel przybliżył się do prawego skrzydła *G. Kleber*, i udał się na płaszczyznę *Esdecton* dla połączenia się z *Napluzanami*. *G. Kleber* stanął między *Jordanem* i nieprzyjacielem, otoczył górę *Tabor*, i szedł przez całą noc z 26. na 27. dla uderzenia nań w nocy. Za dnia dopiero stanął wzy przed nieprzyjacielem, uformował w czworogran swoją dywizję. Niezmierne mnóstwo nieprzyjaciół obikoczyło go ze wszystkich stron; przez cały dzień uciierał się z kawalerią, lecz wszystkie jego ataki z największym męstwem odpierał. Dywizja *G. Bon* wyruszyła dnia 25. (14.) z obozu pod *Akrą*, a dnia 27. o godzinie 9. zrana znajdowała się w tyle nieprzyjaciela, który zajmował niezmierną przestrzeń pola bitwy. Nigdy niewidzieliśmy tyle kawalerii nacierającej w rozmaitych obrotach. Nasza kawaleria zabrała oboz nieprzyjacielski który się znajdował o dwie mile od pola bitwy. Zdobyto przeszło 400. wielbładow i wszystkie bagaże osobliwie należące do *Mammeluków*. Generałowie *Vial* i *Rampon* na czele swoich wojsk w czworogran uszykowanych, udali się w rozmaite strony tak, ażeby wraz z dywizją *G. Kleber* uformować trzy boki równe trójkąta każdy od 2. tysięcy ludzi. Nieprzyjaciel znajdował się w środku. Przybywszy na wystrzał z armaty rozwineli się, okropna trwoga wszczęła się w szeregach nieprzyjacielskich; w jednym mgnieniu oka ta chmura iazdy nieprzyjacielskiej rozpięchnęła się w nieporządku i schroniła się do *Jordanu*. Infanteria uciekla w góry i tylko za pomocą nocy ocalała. Nazajutrz kazalem zapalić wśie *Gentne*, *Hurez*, *Qnaln* dla ukarania *Napluzanów*. Generał *Kleber* upędał się za nieprzyjacielem aż do *Jordanu*.

Bitwa pod Saffet.

Tym czasem dnia 23. Generał *Murat* który wyjechał z obozu chcąc oswobodzić od blężenia *Saffet*, i zabrać magazyny w *Tabarich*; pobit kolumnę nieprzyjacielską i zabrał jej bagaże. Tym sposobem ta armia która przybyła z taką okazyłością, i tak była liczna podług powieści mieszkańców krajowych, iak gwiazdy na niebie i piasek w morzu, ten dziwny zbior ochotników wszelkiego koloru i każdego kraju, przepłynął z największą skwapliwością *Jordan*, zostawiając na placu bitwy niezmierną liczbę trupów. Jeżeli z bystrości ucieczki tego mnóstwa sędzić można o jego przelstrachu, nigdyzapewne podobny widzieć się nie dał. W dzienniku oblężenia *Akry* widzieć będziecie rozmaite prace z obojczy strony czynione na przeyscie okopu i opanowanie wieży pod którą podkładano miny i kontr-miny; iż za przybyciem kilku 2400-funtowych armat zaczęto łamać mury miasta; iż dnia 7. 11. i 13. *Floreal* (26. i 30. *Kwietnia* i 2. *Maja*) nieprzyjaciel czynił wycieczki i filnie został odpartym; iż dnia 19. (8.) nieprzyjaciel odebrał znaczne polilki przywiezione na 30. statkach wojennych *Tureckich*; iż tegoż dnia skutecznili czterech wycieczki; iż nasze okopy napełnił swemi trupami; iż po nader morderczym szturmie weszliśmy do najważniejszej części twierdzy. Dziś jesteśmy panami główniejszych szranków. Nieprzyjaciel uczynił nowy obwód opierający się o zamek *Dzieżara*. Zostawało nam tylko wkroczyć do miasta. Trzeba przed każdym domem sypać baterie, i utracić więcej nad moje życzenia ludzi; procz tego pora jest nadto spóźniona. Cel którym sobie założył, jest uskuteczniiony, teraz *Egipt* mnie woła. Kazalem wysypać jedną baterię dla zburzenia pałacu *Dzezara* i znaczniej-

szych gmachach miejskich. Kazałem rzucić tyflac bombow, które w miejscu tak scisnionym musiały sprawić znaczną szkodę. Zagrzebawszy *Akre* w gruzach, przydeł nazad łępy, gotowy do przyjęcia armij Europejskiej lub Turckiej, ktoraby w mielu *Mesidor* lub *Thermidor* chciała wylądować do *Egiptu*. Przeszłem wam z *Kairu* opisanie zwycięstw, które G. *Desaix* odniósł w wyższym *Egiptie*. Pogromił on już kilka razy narody przybyłe z *Arabii* i prawie zupełnie rozproszył *Mammelukow*. W tych wszystkich bitwach poległa znaczna liczba rycerzów, na czele których Generałowie *Caffarelli* i *Rombaud*; znaczna także liczba jest rannych, a pomiędzy niemi Generałowie *Bon* i *Lasne*.—Od mego przejścia przez łępy, miałem 500. ludzi zabitych, a dwa razy tyle rannych. Nieprzyjacieli utracił przeszło 15. tysięcy ludzi.

Wielu z naszych Generałów i Officerów położyło się w *Egiptie* z *Muzulmankami*. W tej liczbie jest Generał *Menou*, który tam nie jest znany jak tylko pod imieniem Generała *Abdalaam*.

Generał *Brune* doniósł, iż Generał nieprzyjacielski który w bitwie pod *Bergen* został zabitym, nie jest Generał *Knox*, lecz Generał-Leutnant Rosyjski *Gerepsow*.

Gdy powyższe zwyciężkie raporty w Radzie 500. przeczytane zostały, radosne okrzyki niech żyje Rzeczpospolita rozlegały się po sali. Dano z armat ognia i dekretowano, iż armie nasze *Wschodnia*, *Helwecka* i *Batawska*, nieprzełatają dobrze załugiwać się oyczyźnie. Siedmiu deputowanych miało z tej okazji mowy, i uchwalono, aby na dniu 22. Października na honor armiiw naszych uroczystość odprawiona została. W Radzie starczył *Garat* miał mowę na pochwałę *Maseny*.

Miało *Zurich* musi teraz dostarczyć dla armij *Francuskiej* 80. tysięcy racyow chleba, 10. tysięcy butelek wódki, 20. tysięcy korcy owsa. Transport pieniężny od 300,000 złotych który z *Augsburga* przyszedł, i dla nieprzyjaciół w *Szwajcaryi* był przeznaczony, wpadł w ręce nasze. — Tutejsze dzienniki twierdzą, iż *Foissac Latour* który *Mantue* wydał *Austriakom*, nie żąda być zamienionym. — W *Redakto*rze jest umieszczony artykuł z *Rzymu* donoszący, iż *Anglicy* uwolnili *Civita Vecchia* od oblężenia, a 1100. *Francuzow* i *Rzymian* pobiło 6000 nieprzyjaciół i zabrało im 23. armat i dwie chorągwie. — Ob. *Durand* bywszy szef związków zewnętrznych, wyjechał w zleceniu dyplomatycznym za granicę, lecz przeznaczenie jego nie jest wiadome. Jedni utrzymują iż się udał do *Saxonii*, inni iż do *Genui*. — Mówią iż *Admirał Mafaredo* mianowany jest nadzwyczajnym *Ambasfaderem Hiszpańskim* przy *Rzeczypospolitej Francuskiej*.

Generał *Hermann* przybył do *Lille*. — Przy naszej armij *Reński* znajduje się 8. tysięcy kawalerji. Stara się ona o zdobycie nazad *Manheimu* i z tej strony wkraczanie do *Szwabji*. W *Szwajcaryi* Generałowie nasi starają się przeszkodzić ile możności połączeniu armiiw nieprzyjacielskich. — Z *Genui* donoszą, iż *Championnet* przeniósł swoją główną kwaterę z *Cornegliano* do *Finale*, dla wspierania bliższego fortecy *Coni*. — Podatek gruntowy na rok 8. postanowiony jest do 210. millionow.

W *Zurich* schwytano Panią *Wikham* żonę posła *Angielskiego* przy kantonach *Szwajcarskich*. *Francuzi* zaieli także z Rosyjskimi bagażami wiele pięknych futer, które im posłużą do kampanij zimowej. — Xiążę *Italicki* jako *Feld-Marszałek Cesarzski*, miał podać swoją dymisję. — Dwor *Hiszpański* wysłał do *Extremadury* wiele wojska, gdyż *Anglicy* z *Portugalczykami* zagrażają tamtejszej granicy.

Zapewniają, iż Generał Rosyjski *Don* dowiedziawszy, się iż pomimo wszelkich nalegań względem wymiany jeńców jego narodu, pofyliano ich jednak do frzodka *Francji*, kazał powiedzieć Generałowi *Brune*, iż jeżeli *Moskale* będą do *Paryża* prowadzonymi, on

z swojej strony każe zaprowadzić *Francuzow* na *Syberję*. Dodają, iż to zagrożenie stało się powodem do odwołania rozkazu względem marszu *Moskalow* (*Publiciste*.)

Nasza eskadra *Breśńska* odebrała rozkaz być w gotowości do wypłynienia. — Ob. *Grener* kazał dziś po wszystkich murach *Paryskich* poprzybić okarzenie przeciwko *Santhonaxowi*, *Wiktorowi Hugues*, i *Lebas*, których obwinia przed *Francją* i całą *Europą*, jako sprawców wszelkich zbrodni popełnionych w *St. Domingo* i *Gwadelupie*, gdzie byli agentami *Dyrektoryatu*.

Pomnażają teraz liczbę naszych traktow *Telegraficznych*. Dotąd nie było ich jeszcze iak tylko do *Lille* i *Strazburga*, lecz do *Breś* już jest dokończona linia *Telegraficzna*, a do *Tulonu* dokończenia bliska. Tym sposobem *Dyrektoryat* gdy zbytnia mgła nieprzełkodzi, będzie mógł korrespondować czterzy razy na dzień z znacznymi punktami granic *Rzplitey*. Dnia wczorayszego o drugiej godzinie, trzy linie były czynnymi, a mianowicie linia *Strazburska*, która z przyczyny mgły została przez kilka dni w nieczynności.

Korsarze z *Ajaccio* (w *Korsyce*) zabrali jeden statek *Sardyński* płynący z *Liwny* do *Cagliari*. Znajdował się na nim *Hrabia Cerutti* jeden z dawnych ministrów *Królewskich* w *Turynie*. Osadzono go w cytadeli *Ajaccio*, iako mającego być zakładnikiem za *patryotow Piemontskich*. — Niewiadomo gdzie jest teraz sławny *Williams* z swoją flotyllą na jeziorze *Zurich* znajduje, który tak ślinie miał dopomagać operacyom koalicyjnym.

Od granic *Szwabskich* d. 5. Paźdź:

Wczoraj zrana Generałowie *Rosyjscy* odebrali od *Suwarowa* rozkaz następujący. „Mei Panowie. Głowami waszemi jesteście w odpowiedzi za każdy cal ziemi dla nieprzyjaciela opuszczony. Wkroczyłem przez *Schwyz* i mam zamiar błędy wasze znowu poprawić. Okażcie przeto mężstwo i stałość nieczym utraszyć się nie mogąca.

Od granic *Szwajcarskich* d. 5. Paźdź:

Na dniu 25. Września *Lecourbe* przerznął się z dywizją swoją przez górę *S. Gotarda* do *Altorf*. Dnia 26 i 27. bitwa rozpoczęła się na nowo. *Lecourbe* zajął lewy brzeg rzeki *Reufs*; zniszczył mosty w *Attinghausen* i *Erstfeld* i założył główną kwaterę swoją w *Seedorf*. *Moskale*, których *Suwarow* z *Włoch* do *Szwajcaryi* prowadził, i *Austriacy*, którzy zakrywali *Gryznow* pod dowództwem *G. Simbshen*, rozszerzyli się po tym kraju. Na dniu 27. w wieczor *Suwarow* w koszuli, kaftaniku i raytuzach okryty orderami i krzyżami, przejeżdżał od *S. Jacob* przez drogę do *Altorf*, zawołał do siebie tamtejszego plebana i prezydenta *municypalności* (żanownego starca przeiętego kłeskami swojej oyczyzny) i żądał błogosławieństwa. Nazajutrz udał się do *Muttenthal* dokąd wybor wojska jego za nim poszedł. W *Altorf* *Moskale* spalili dwie szopy z faniem. W tymże dniu *Francuzi* ucierali się mocno z *Moskalami* i *Austriakami*. — Dnia 29. *Moskale* cofnuli się zupełnie przez *Schechen* i *Muttenthal*, tak, iż dystrykt *Altorf* zupełnie od nich oswobodzonym został i *Francuzi* całkowicie go zaieli. Mieszkańcy w spokojności się zachowali, i pomimo wzywań *Suwarowa* żaden się nie wziął do broni. Xiążę *Konstantyn* znajduje się przy *Suwarowie*.

z Zug dnia 2. Października.

Wczoraj *Moskale* atakowani byli w *Muttenthal* od 55ciej i 103ciej pułbrigady. *Francuzi* przedarli się aż do *Ibach*. Tu postawili się na nowo w łile, będąc wspartymi od 1go regimentu dragonii. Rozpoczęła się potym najcięższa bitwa, i udało się *Francuzom* odeprzeć nieprzyjaciela, aż do pierwszych jego

stanowisk, i wkroczyć aż do *Nestal*. *Dra* nowie okazali największą odwagę. Liczba rannych i zabitych jest jeszcze nie wiadoma. Do *Zurich* przyszły 4 statki z rannymi *Francuzami* i *Moskalami*. *Francuzi* są w posiadłości góry *Kerenz* aż do *Wallenstadt*, i w całym kraju *Sargans*, aż w górę *Renu*, filne *Itali* wika zaieli. *Suwarow* mało ma artylleryi, i żadnych żywności z sobą nie ma. Wielu żołnierzy jego z łamego ołabienia na łłach pomarło. Generał *Sault* ma główną kwaterę swoją w *Linsiedlen* i prowadzi wojska swoje do *Muttenthal*.

Urzędowy raport Ob. *Laharpe* szefu sztabu głównego do ministra wojennego *Helweckiego*. „W *Zurich* d. 5. Paźdź: *G. Oudinot* donosi mi, iż nieprzyjacieli z stratą 500. niewolnika opuścił *Muttenthal*. Generał *en chef* atakuje dziś *Suwarowa* pod *Glarus*. Lewe krzydło i frzodek armii *Francuskiej* zajmują teraz pozycje nad rzeką *Thur* od *Lichtensteig* aż do miejsca gdzie się *Thur* z *Renem* łączy. Przednia straż jest w *St. Galle*, *Mühlheim* i na wzgórkach nad *Renem* się wznożących.

Urzędowy Rapport Generała *Maseny* w *Bazylei* ogłoszony.

Jesteśmy na nowo panami gory *S. Gotarda*, *Glarus*, i pobliskich dolin, które *Moskale* na nieiaki czas zaieli byli. *Suwarow* cofa się do kraju *Gryznow*. W rozmaitych bitwach, które stoczył, miał w zabitych, rannych i niewolnikach przeszło 6 tysięcy ludzi. Pomiedzy zabitymi dwoma generałami znajduje się, *Poltrada* także armaty i chorągwie.

z *Berny* dnia 6. Października.

Generał *Turreau*, który za wkraczaniem *Suwarowa* do *Szwajcaryi* cofnął się był nieco, w celu załlonienia *Walezji*, odebrał rozkaz od Generała *en chef* do zajęcia na czas opuszczonego stanowiska *Furka*. Stoi teraz w dawnych swoich pozycjach. — Wczoraj przybyło tu 30 wozow z rannymi. Większa część ich ma wielkie summy pieniężne, zegarki i inne drogie sprzęty zdobyte na *Moskalach* pod *Zurich*, przez co mogą łożyć kosztą na wyleczenie swoje, gdyż lazaret tutejszy zostaje teraz bez funduszow.

z *Szafluzy* d. 8. Października.

Moskale wprawdzie na nowo wkroczyli do *Szwajcaryi*, lecz też na nowo pobici zostali. Zeszłej niedzieli korpus Rosyjski od 10 tysięcy ludzi wyruszył, skierowawszy marsz swój ku jeziorowi *Konstancyjskiemu*. Rozumieją, iż maszerują naprzeciw *F. M. Suwarowowi*. W nocy z niedzieli na poniedziałek większa część armii Rosyjskiej przeszła na pontonach *Ren*, po wyżey miała naszego i rozłożyła się w szluchach nadmostowych pod *Büfingen* i *Paradies*. O świcie straszny huk armiat rozpoczął się. *Moskale* i *Bawarczykowie* atakowali pozycje *Francuskie* na pobliskich górach pod kommandą Xiążęcia *Gorcza* kow i otrzymali nieiaki korzyści, lecz za nadejściem 10 tysięcy *Francuzow* i korpusu *Szwajcarskiego*, *Moskale* cofnuli się do szluchow przedmostowych *Francuzi* atakowali potym z wielką natarczywością i krzykiem też fzańce, lecz odparci zostali.

Dnia 10. Października.

Dzień osmy t. m. w największej przeszedł spokojności. Dnia 9 zrana dowiedzieliśmy się, iż *Moskale* opuścili fzańce, zdieli pontony i na prawy brzeg *Renu* cofnuli się. W tymże samym czasie przyszedł raport, iż *Francuzi* znowu zaieli *Konstancję* po uporczywey z *Kondeyczykami* bitwie w której ciż niezmiernie ucierpieli. Po południu rozmaite regimenta piechoty od armii *Arcy-Xiążęcia Karola* spiesznym marszem tedy i przez *Zell* przeszły, część także armii Rosyjskiej posunęła się powyżey *Renu*, druga zaś część pod miastem naszym leży. Armia Generała

Maseny jest do 60 tysięcy mocna, prócz tego są jeszcze oddzielne *Szwajcarskie* regimenty.

z *Strazburga* dnia 9. *Października*.

Przybył tu *G. Lecourbe* dla objęcia komendy en chef nad armią *Reńską*.

List *G. Ney* do *G. Collaud* z głównej kwatery w *Landau* dnia 7. *Października*.

Pospieszam się donieść Ci o rozmaitych atakach które od *Selz* aż do *Moguncji* przypuścić kazalem, a które najsłabszym zwycięstwem uwiecznione zostały. *G. Nauss* zajął *Sandhoffen*, przyprowadził z sobą w niewoli kompanię ułanów i kapitana nią dowodzącego, nie tracąc ani jednego człowieka. *G. Lorcet* na dniu 13 w wieczór wszedł do *Frankfortu*. Po uporczywej bitwie *Höchst* zostało szturmem wzięte. Ponieważ most na *Nidda* był zrzuconym, przeto piechota wprawdzie rzuciła przez rzekę wstród mocnego ognia nieprzyjacielskiego z ręcznej strzelby. Na *Menne* postawione były pontony więcej od 4 tysięcy wieśniaków bronione, te szturmem były wzięte, że jednak uprowadzić ich nie można było, przeto spalone zostały. Strata nieprzyjacielska wynosi więcej jak 3 tysiące ludzi w zabitych i rannych. Więcej jak 10 tysięcy wieśniaków broni na ziemię rzuciło. Zdobyto 1 chorągiew 2 wozy amunicyjne i kilka koni. Gdyby kawaleria nasza przez ucięcie się z mocniejszym nieprzyjacielem nie była zmordowana, na ow czas piechota *Austryacka* i wieśniacy zupełnie wytepieniby zostali. Strata moia w zabitych i rannych sto ludzi nie przenosi. Szef brygady *Lahoussaye* komentant 3go regimentu huzarów jest rannym.

(Podpisano) *Ney*.

z *Offenburga* d. 7. *Października*.

Zawczoraj armia *Reńsko-Francuzka* przypuściła powszechny atak na cały linij poczynając od *Bazylei* aż do *Moguncji*. Pod *Kehl* nieprzyjaciół opanował *Auenheim* i *Kork*, lecz potem wyparty został. — *Telegrafy* *Austryackie* od *Donaueschingen* aż do *Schwenzingen* rozciągające się, zdjęte zostały.

Na dniu 3 w *Ausburgu* jeden z domów handlowych przestał płacić. Upadek ten do 1 miliona wynosi, któren *Szwajcaryja* i północne *Niemcy* uczują. — *Arce-Xiaże* *Karol* wydał obszerne wezwanie do mieszkańców *Niemieckich*, w którym zachęca do dobrowolnej składki potrzebnej do uratowania Ojczyzny. — Składki te mogą być rozmaitego rodzaju w miarę rozmaitych potrzeb armii, jako to w gotowiznie, w papierach, w zbożu, w koniach, w płótnie, suknie, skorach, &c. Ci którzy nie mają gotowizny, mogą na to miejsce dać swoje srebrne i złote kredensa, które ani są potrzebne, ani prawdziwego pożytku nie przynoszą. Srebra takowe będą przyjmowane zamiast gotowizny i za to dawane będą obligacje z 4 procentu.

z *Ravensburga* dnia 8. *Października*:

Francuzi po mocnej bitwie zdobyli miasto *Konstancję* i *Peterhausen*. — Generał *Nauendorff* maszeruje z posiłkami do *Feldkirch* gdzie staneli już *Jellachich*, *Petrassch* i *Orelli*.

z *Bazylei* dnia 5. *Października*.

Francuzi zwycięstwa swoje dalej popierają. Wczoraj odebraliśmy listy z *St Gall*, *Winterthur*, *Bischofszell* i wielu okolic jeziora *Konstancyjskiego*. Przechodziło tedy 5 do 6 tysięcy zajętego niewolnika.

Dnia 7. *Października*.

Generał *Chabran* kazał tu ogłosić przysięgę sobie pod dniem 6. depeszę od Generała *Maseny*. Według tej depeszy *Francuzi* zostali znowu panami góry *Sgo. Gotarda* i *Glarus* oraz pobliskich dolin, *Xiaże* *Italicki* cofa się w góry *Gryzonow*.

z *Stutgardu* d. 11. *Października*.

Z okolicy *Szafluzy* nie nappomyślniejsze przychodzą wiadomości. W atakach przez

Francuzów na dniu 6. i 7. nad *Renem* przedsięwziętych, strata *Moskalów*, *Bawarczyków* i *Kondeyczków* była bardzo wielka, ostatni odparci zostali, a armia *Moskiewska* prawie stopniała. Lękamy się aby *Francuzi* nie chcieli od *Konstancji* wkraczać, i przymusić *Moskalów* do opuszczenia *Szafluzy*. — *Suwarow* w tak krytycznym położeniu osadził za rzeczą przyswoitą cofnąć się do kraju *Gryzonow*. *Arce-Xiaże* *Karol* nadto na wiele stron oglądać się musi, aby się miał wdawać w stanowiącą bitwę, której skutki przez wzgląd na siłę przemagającą *Maseny* byłyby niepewne.

Dnia 15. — Wczoraj regimenta *kirysyerów* z *Tubingen* przechodziły przez nasze miasto do *Kanstadt*, *Zuffenhausen*, *Kornwestheim*.

z *Frankfortu* d. 12. *Października*.

Francuzi przeszli *Ren* w *Oppenheim*, i wkrótce spodziewać się potrzeba bitwy od strony *Manheimu*. *Wojska* *Cesarzkie* i *Mogunckie*, które się ku *Moguncji* pomknęły, przepływały się przez *Men* tej nocy i zdjęły most rzucony dnia wczorajszego przy naszym mieście, ażeby przeszkodzić *Francuzom* w przejściu rzeki z tej strony. Pospolite ruszenie powróciło się także do swoich dawnych stanowisk.

Zapewniają o przejeździe kuryera *Francuzkiego* jadącego do *Wiednia*. — Ostatnie poczty z *Bazylei* i *Strazburga* nie doszły.

Francuzi w *Oppenheim* i *Kostheim* przeszli dwoma kolumnami każda od 12. do 15. tysięcy. Zamiar nieprzyjaciela zdaje się być wymierzony częścią na *Heilbronn*, częścią znowu przeciw *Filipsburgowi*.

Od *Wyższego Renu* dnia 13. *Października*:

Bitwy dnia 6 i 7. nad *Renem* zaczawszy od *Konstancji* aż za *Szafluzę* stoczone, były nader krwawe. List z obozu *Austryackiego* pod d. 8 pisany wyraża: „Dnia 6. *Francuzi* przypuścili zapalczywy atak na całą linię, lecz silnie od nas zostali odparci. Nazajutrz pokazali się nierownie z liczniejszymi siłami. Przez cały dzień nieustąpił niemy kroku, lecz o godzinie 6 korpus nieprzyjacielski od 8 tysięcy ludzi uderzwszy na nasze forpoczty, przymusił nas cofnąć się do *Konstancji*. Trzy razy nieprzyjaciół przedarł się aż do główniejszego placu miasta i 3 razy był odparty. Nakoniec miało od obydwóch stron opuszczone zostało. Nigdy nie widziano okazalszych dowodów męstwa. Liczba naszych zabitych jest niewielka, lecz mamy blisko 100 rannych 200 tylko szlacheckich strzelców znajdowało się w tej bitwie i oni to wyparli po drugi raz nieprzyjaciela z *Konstancji*. Regiment *Rosyjski* huzarów *Baura* fczegulnie się popisywał. *G. Bauer* odebrał lekką ranę.

Od granic *Austryackich* d. 9. *Września*

Wiadomości z *Konstantynopola* donoszą, iż dopiero w listopadzie *W. Wezyr* może stanąć nad granicą *Egiptu*. Część deputowanych z wysp *Weneckich*, *Zante*, *Cefalonij* &c. ma także do *Peterzburga* pojechać. — *Wenecja* będzie mieć honor, iż na jej łonie nowa głowa kościoła katolickiego wybraną będzie. Kardynałowie już odbyli kilka konferencyj w klasztorze *Benedyktyński* położonym na wyspie *St Giorgio* przed miastem. Czynną tam także przygotowania do exekwii za papieża *Piusa VI*. Poczym zaraz Kardynałowie udadzą się do *Conclawe* a Biskup *Kremoński* będzie mieć mowę *de eligendo Pontifice*. Kardynał *Albani* także się w *Wenecji* znajduje.

z *Hamburga* dnia 18. *Października*.

Następujące pismo jest tu nam urzędownie podane:

Kopia Deklaracji podanej imieniem Imperatora *Rosyjskiego*, do wszystkich członków *Rzeszy* *Niemieckiej*.

„Cesarz *Imię* wszech *Rosyjski* statecznie zajęty gorliwością dla sprawy *Monarchow*, pragnąc położyć koniec spustoszeniu i zamieszaniu zaniefionym w najodleglejsze kraje przez *Rząd* bezbożny, pod którym *Francyja* ięczy w milcze-

niu, uczynił mocne postanowienie wysłać swoje siły lądowe i morskie dla ratowania uciskionych, i dla powrocenia bez najmniejszego podziału *Królestwa* *Francuzkiego*, i dawnych rządów *Prowincyj* *Zjednoczonych*, dla zachowania w całości *Rzeszy* *Niemieckiej*, i dla znalezienia swojej nadgrody w uszczęśliwieniu i w spokojności *Europy*. Opatrzność pobłogosławiła jego orężowi, i dotąd wojska *Rosyjskie* tryumfowały z nieprzyjaciół *Tronow*, *Religij* i porządku towarzyskiego. — Jego *Imperatorska* *Mość* wszech *Rosyjski* ogłosiłszy swoje zamiary, i wiedząc go do nich pobudki, podaje teraz to oświadczenie wszystkim członkom *Rzeszy* *Niemieckiej*, wzywając ich ażeby swoje siły połączyli z jego siłami dla iak nayszybszego pogńębienia wspólnego ich nieprzyjaciela, a na jego ruinach powrocenia trwałego dla nich i ich potomstwa spoczynku. — Jego *Imperatorska* *Mość* wszech *Rosyjski* widząc ich przykładających się i łączących do jego zamiarów, nietylko nieumniejszy swej gorliwości, lecz podwoił ufowania swoje i nie schowa swego oręża, póki nie uyrzy upadający poczwary, która zagroziła zdeptaniem wszystkich władz prawych; lecz gdyby się znalazł zofawionym samemu sobie, na ten czas widziałby się przymuszonym przywołać swoje wojska nazad do swego *Państwa*, i opuścić sprawę tak źle popieraną przez tych samych, którzy nawięcej o iey tryumf troskliwymi byćby powinni. — *Dan w Gatschina* dnia 15. *Września*.

Z pomiędzy wszystkich domów tutejszych kupieckich, cztery tylko od upadku ocalały. *Hamburg* traci przez to w jednym roku więcej niż zarobiony zysk iego w tej wojnie wynosi. Jeszcze w miesiącu *Wrześniu* summa bankructw wynosiła do 20. millionow markow (przeszło 60. millionow złr. Pol.). Spodziewamy się, iż takowa klęska handlu *Hamburskiego* sprawi reakcyę na interesy skarbowe *Angielskie*, chyba że *Pitt* wynajdzie filne w tej mierze środki.

z *Sinigaglia* d. 27. *Września*.

Przejęto tu następujący list *G. Meunier* komendanta *Ankony* pisany pod dniem 3 t. m. do komendanta *Francuzkiego* w *Rzymie* *G. Grenier*. „Więcej iak od miesiąca opieram się połączonym siłom *Moskalów*, *Turków*, *Austryaków*, *emigrantów* i *insurgentów*. Jestem mocno ściśnionym, a nieprzyjaciół codzień bardziej uszkadza miasto i cytadelę. Mój garnizon jednak pomimo tego jest pełen odwagi, i rozmaite ataki oblegających odparł. Lecz kochany *Generale* ulituj się nad stanem moim. Moc okoliczności rozkazuje nam połączenie się z sobą. Honor narodu wymaga tego. *Zjednoczeni* zrovnamy się siłę nieprzyjaciół. Odeszli chorych swoich do *Civitavechia* i opuść *Rzym*, inaczej stałby się grobem dla *Francuzów*. *Civitavechia* jest dobrze w żywność opatrzona i mocno ufortyfikowana, może się długo bronić i naszym wspólnym działaniom być na pomoce. Wyglądam troskliwie przybycia twoiego. Co się też tam dzieje z naszą *Armią* *Włoską*. Bez żadnych tu zostających wiadomości. Przybysław, w połączeniu tylko jest dla nas ratunek. Pozdrowienie i uszanowanie.

Od granic *Tureckich* d. 15 *Września*.

Listy z *Konstantynopola* pod dniem 10 potwierdzają zupełnie zwycięstwo w *Egipcie* *Generała* *Buonaparte*. Następca w komendzie po nieszczęśliwym dowodzie *Tureckim* otrzymał rozkaz zostawać zupełnie pod przewonictwem *Sidneya Smith*. Przez terazniejszą wojnę *Sułtan* coraz się bardziej oswaia z obyczajami *Europejskimi*. Postanowił nowy order pół księżycy którego nayszybszym kawalerem został *Sidney Smith*.

DONIESIENIE.

W Księgarni *J.P. Kocha* pod *Nrem* 19. przy ulicy *Świętych* znajduje się na Rok następujący 1800 *Kalendarz* gospodarki *Polki* z *Prognozykami* i różnemi ciekawościami. *Exemplarz* oprawny kosztuje zł. 1. gr. 15. *Polityczny* i *kieszonkowy* wkrótce wyjdzie z *Druku*.